

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВІДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

рудзи у світі; 6-те – в експорті пшениці у світі; 5-те – в експорті ячменю у світі, а з експорту соняшнику і соняшникової олії – перше місце у світі.

За оцінками провідних експертів, поточні ринки збути українських експортерів є практично повністю насыченими і мають низький потенціал зростання, а ось країни Азії, особливо Південно-Східної Азії, є дуже перспективними для наших експортерів у середній і довгостроковій перспективі [8].

Україна вже почала працювати в новому напрямі. Один з прикладів освоєння нових ринків – це, звичайно ж, укладання контракту та початок перших поставок зерна державним трейдером ДПЗКУ для Китаю. Це один із найбільших споживачів у світі, і хоча частка України у 2013 році становила 3–4 млн. т кукурудзи, все ж до цього часу жодна країна більше зерна на «комуністичний ринок з елементами ринковості» поставити не змогла. Тут треба віддати належне як аграрному відомству, так і самій ДПЗКУ, яка забезпечує виконання домовленостей, і це зайвий раз підкреслює надійність українських постачальників [6].

У комплексі економічних заходів щодо стимулювання зовнішньої торгівлі зерном найбільш ефективним засобом є фінансове сприяння державі вітчизняним експортерам, у тому числі із заполученням коштів державного бюджету, яке передбачає використання механізмів кредитування експорту, страхування експортних кредитів, надання державних гарантій. При цьому заходи щодо стимулювання експорту за рахунок коштів держбюджету повинні відповідати нормам і вимогам СОТ, що визначають прийнятій у світовій практиці порядок надання державної підтримки експорту [6].

Для обґрунтування напрямів підвищення конкурентоспроможності зерно-продуктового підкомплексу аграрного сектору необхідно здійснювати:

- достовірне об'єктивне оцінювання економічних процесів і явищ з урахуванням відмінностей кліматичних умов та якісних характеристик ґрунтів підприємств регіону;
- проводити комплексний аналіз із визначенням напрямів використання зерна, його якості, вмісту клейковини та білка, засміченості, вологості, інших якісних параметрів зерна [7].

Висновки

Таким чином, аграрна політика по створенню умов для ефективного функціонування зернового ринку повинна концентруватися на таких основних напрямах:

- створення більш ефективної системи податкового та митного-тарифного регулювання;
- створення системи моніторингу та прогнозування ринку, пошук перспективних ринків збути та просування зерна на зовнішні ринки;
- стимулювання ринкового попиту та пропозиції на зерно;
- формування і функціонування інфраструктури ринку, системних та програмних підходів до розвитку ринку;
- захист інтересів вітчизняних товаровиробників при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності;
- науково-технічне та інформаційне забезпечення розвитку ринку;
- захист економічної конкуренції та забезпечення прозорості ринку;
- формування необхідної законодавчої та нормативно-правової бази.

Список використаних джерел

1. Кириленко І.Г. Формування зернового ринку в Україні: стратегія розвитку / І.Г. Кириленко // Економіка АПК. – 2009. – №9. – С. 79–84.
2. Худолій Л.М. Розвиток ринку зерна в Україні / Л.М. Худолій // Економіка АПК. – 2013. – №9. – С. 59–66.
3. Про зерно та ринок зерна в Україні [Текст]: Закон України від 04.07.2002 №37–IV. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/37-15>
4. Податковий кодекс України від 21.04.2011. – Інтернет-ресурс: Сайт Державної податкової адміністрації України, [Електрон. ресурс] <http://www.sta.gov.ua>
5. Пристрасті по зерну [Електрон. ресурс] Режим доступу: <http://www.agro-business.com.ua/component/content/article/32-2011-05-11-22-31-13/526-2011-07-04-10-14-09.html>
6. Тимошенко М.М. Стан та перспективи торгівлі України зерном на світовому ринку / М.М. Тимошенко // Всеукраїнський науково-виробничий журнал ЖНАУ Інноваційна економіка. – 2012. – №32. – С. 298–302.
7. Програма «Зерно України – 2015» [Електрон. ресурс] Режим доступу: www.uaan.gov.ua/sites/default/files/zerno.doc
8. Кондратюк О.І. Стан і перспективи розвитку зернового під комплексу в умовах глобалізації / О.І. Кондратюк // Актуальні проблеми економіки. – 2011. – №6. – С. 37–42.
9. Державний комітет статистики України. Статистичний щорічник України за 2011 рік / [за ред. О.Г. Осауленка]. – К.: Держ. ком. статистики України, 2011. – С. 91.

удк 330.341.424

В.Л. ВАКУЛЕНКО,

к.е.н., Міністерство економічного розвитку і торгівлі України

Основні аспекти становлення та розвитку індустриальних парків в Україні

У статті розкрито аспекти становлення та розвитку індустриальних парків в Україні. Визначено роль індустриальних парків в інвестиційній привабливості економіки держави, значення мережі індустриальних парків для модернізації виробничих потужностей вітчизняних підприємств, регіонального розвитку галузей виробництва, що потребують розвитку.

Ключові слова: індустриальний парк, інвестиційна привабливість, модернізація економіки, економічний розвиток.

В.Л. ВАКУЛЕНКО,

к.э.н., Министерство экономического развития и торговли Украины

Основные аспекты становления и развития индустриальных парков в Украине

В статье раскрыты аспекты становления и развития индустриальных парков в Украине. Определена роль индустриальных парков в инвестиционной привлекательности экономики государства, значение сети индустриальных

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

парков для модернизации производственных мощностей отечественных предприятий, регионального развития отраслей производства, требующих развития.

Ключевые слова: индустриальные парки, инвестиционная привлекательность, модернизация экономики, экономическое развитие.

V. VAKULENKO,
PhD, Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine

The main aspects of formation and development of industrial parks in Ukraine

The article deals with aspects of the formation and development of industrial parks in Ukraine. Industrial parks take important part in the investment attractiveness of the country's economy. The network of industrial parks have to upgrade the production capacity of domestic enterprises and regional development.

Keywords: industrial parks, investment attractiveness, modernization of the economy, economic development.

Постановка проблеми. Протягом останніх років державою реалізовано низку заходів, спрямованих на стимулювання інвестиційної діяльності та фінансове забезпечення розвитку національної економіки.

Інвестиційна привабливість регіонів – основний чинник стабільного соціально-економічного розвитку регіону. Саме тому розбудова системи індустріальних парків є необхідним кроком на шляху стимулювання інвестиційної діяльності промислового виробництва та галузевої структури в цілому. Індустріальні парки здатні здійснити промислову модернізацію та відновити конкурентоспроможність вітчизняного товарищебудівника на ринку глобальних інвестицій.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Враховуючи актуальність стимулювання залучення інвестицій до вітчизняного промислового виробництва, питання створення та розбудови індустріальних парків сьогодення потребує детального наукового дослідження. Вищезазначені тематиці присвячені праці К.П. Глаз, А.Г. Гранберг, О.О. Єгорової, Л.Ю. Колганової, І.І. Молдован, Л.І. Федулової, В.Г. Чорної та ін. Проте на сьогодні проблема розвитку індустріальних парків не є достатньо дослідженою та потребує подальшого детального розгляду.

Мета статті – розкрити основні засади становлення та розвитку індустріальних парків в Україні, що дозволить підвищити вітчизняну інвестиційну привабливість регіонів та України загалом.

Виклад основного матеріалу. На думку науковців, перший індустріальний парк був збудований в Англії Ернстом Холі у 1891 році (Траффорд Парк, місто Манчестер) та представлений транспортною інженерною інфраструктурою з оренди та продажу інженерно-підготовлених ділянок для промислових компаній [10, с. 99]. Спеціалізовані технічнопарки почали з'являтися лише в 50-х роках ХХ століття у країнах Західної Європи та Америці, в 90-х роках – у країнах СНД. Протягом останнього десятиліття техно- та індустріальні парки розвиваються у країнах Азіатського регіону, Східної Європи, Прибалтики.

Враховуючи світовий досвід, індустріальні парки є дієвим організаційно-економічним інструментом прискорення соціально-економічного розвитку територій. Саме тому в 90-х роках минулого століття окремими регіонами України було ініційовано запровадження таких парків на своїх територіях.

Згідно з Указами Президента України протягом 1995–1999 років в окремих регіонах України запроваджено спеціальні режими інвестиційної діяльності [3, с. 109]. Лише завдяки

запровадженню зазначених спеціальних режимів було створено позитивний інвестиційний імідж регіонів, забезпеченено розвиток ринкової інфраструктури. Проте в березні 2005 року податкові пільги на території всіх спеціальних економічних зон і територій пріоритетного розвитку було скасовано.

У 2012 році набрав чинності Закон України «Про індустріальні парки», що є елементом загальнодержавної стратегії зі створення умов для розміщення сучасного високотехнологічного виробництва у регіонах України. Закон визначає правові та організаційні засади створення і функціонування індустріальних парків на території України з метою забезпечення економічного зростання та підвищення конкурентоспроможності територій, активізації інвестиційної діяльності, створення нових робочих місць, а також розвитку виробничої інфраструктури [6]. Практична реалізація вищезазначені норми стала можлива завдяки затвердженню постанови Кабінету Міністрів України «Про порядок включення індустріальних (промислових) парків до Реєстру індустріальних (промислових) парків» [7]. Крім цього, затверджено постанову Кабінету Міністрів України, що передбачає порядок затвердження переліків устаткування, обладнання та комплексувальних виробів, матеріалів, що не виробляються в Україні, які не є підакцизними товарами та звільняються від оподаткування митом при ввезенні на митну територію України ініціаторами створення індустріальних парків [8].

Відповідно до Закону України «Про індустріальні парки» створення та функціонування індустріальних парків на території України здійснюється на основі вільного доступу до інформації про можливість використання земель для їх створення, конкурентності у виборі керуючої компанії на землях державної та комунальної власності, гарантування прав на земельні ділянки у межах індустріального парку. Проте ключовими зasadами нині є державна підтримка при їх створенні та державне стимулювання залучення інвестицій саме в індустріальні парки. Чинним законодавством передбачається, що джерелами фінансування облаштування індустріального парку можуть бути кошти державного та місцевих бюджетів, кошти приватних інвесторів, в тому числі залучені за моделью державно-приватного партнерства, залучені кошти, включаючи кредити банків та інших фінансово-кредитних установ, тощо.

Ініціаторами створення індустріальних парків можуть бути не лише органи державної влади та місцевого самоврядування, а й юридичні та фізичні особи, які мають право на створення індустріальних парків на землях державної, ко-

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

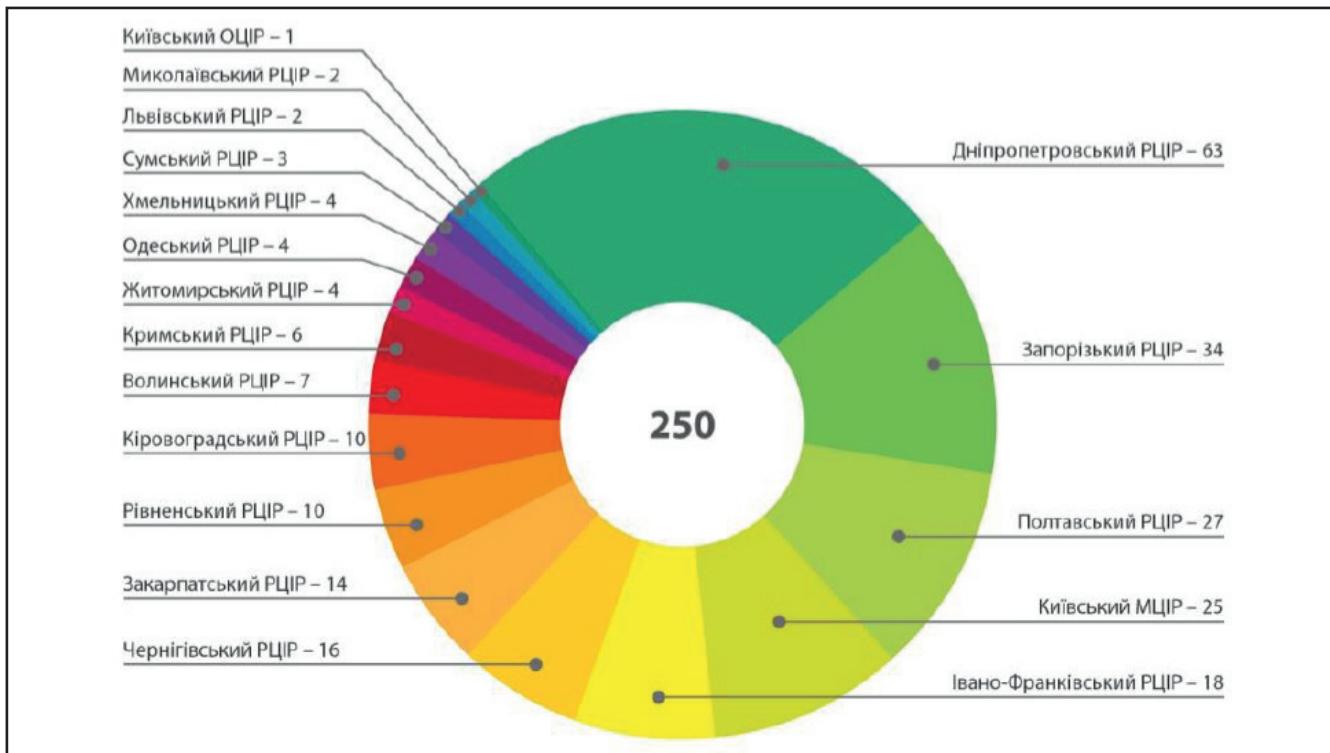

Рисунок 1. Пропозиції щодо створення індустріальних парків у розрізі регіонів [1]

мунальної та приватної власності. За даними Державного агентства з інвестицій та управління національними проектами України, до червня 2014 року агентством опрацювано 250 пропозицій (у тому числі земельних ділянок та об'єктів нерухомості), на території яких можливе створення індустріальних парків (рис. 1). Передовим регіоном ініціативного створення індустріальних парків є Дніпропетровська (25,3%), Запорізька (13,6%) та Полтавська (10,8%) області.

Рішення щодо створення індустріального парку приймається ініціатором створення на основі попередньо поданої Концепції індустріального парку. Рішення про створення індустріального парку є підставою для укладення договору між ініціатором та керуючою компанією індустріального парку. За даними Держінвестпроекту, органи місцевого самоврядування є основними ініціаторами щодо створення індустріальних парків (56,5%) у порівнянні з приватни-

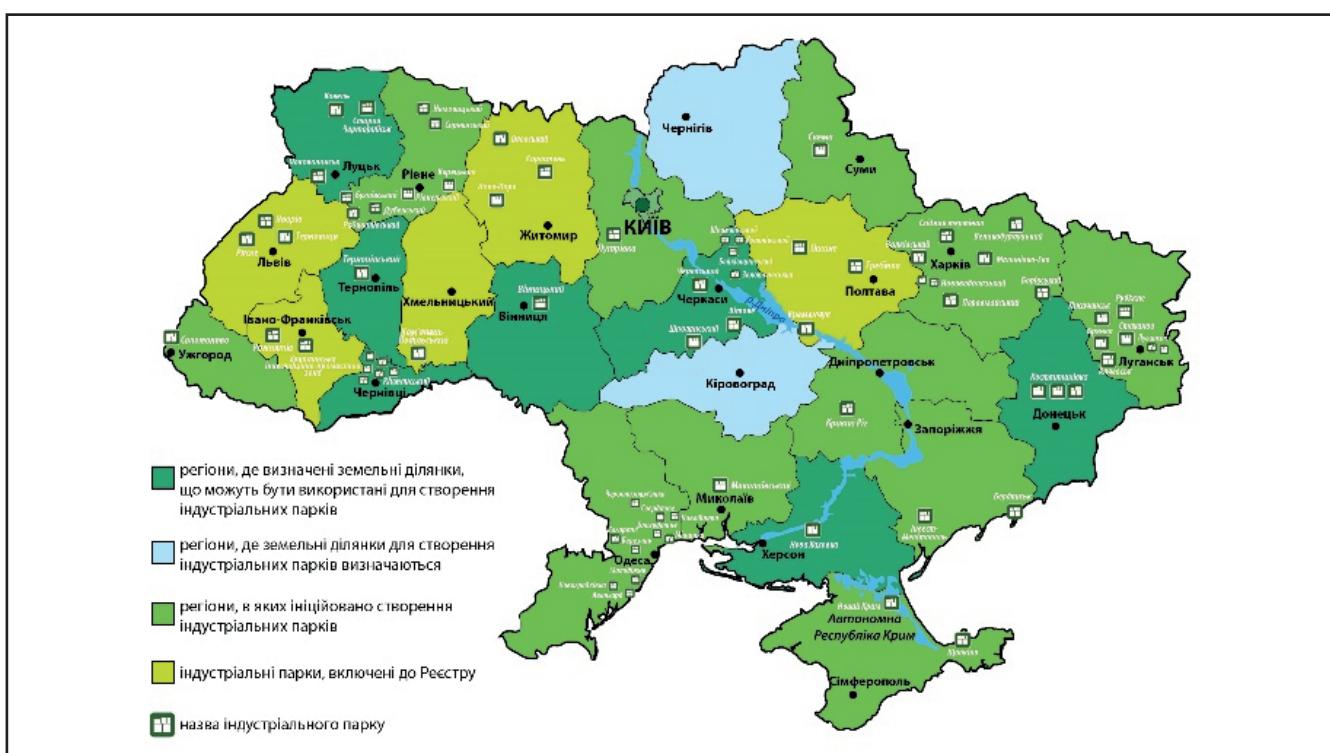

Рисунок 2. Карта ініціативності створення індустріальних парків в Україні [за даними Держінвестпроекту]

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ми компаніями (39,1%) та місцевими органами виконавчої влади (4,4%).

Для надання державної підтримки, що передбачена чинним законодавством, уповноваженим органом державної влади (Міністерством економічного розвитку і торгівлі України) створюється та здійснюється ведення Реєстру індустріальних парків в порядку, затвердженого Кабінетом Міністрів України.

За результатами проведеного аналізу ініціативності регіонів щодо створення індустріальних парків бачимо, що станом на початок червня 2014 року у п'яти регіонах індустріальні парки вже включені до вищезазначеного реєстру, в одинадцяти регіонах України (із врахуванням тимчасово окупованої території АР Крим) створення індустріальних парків ініційовано, у семи регіонах визначені земельні ділянки, що можуть бути використані для створення індустріальних парків, та лише в двох регіонах земельні ділянки не визначено (рис. 2).

За інформацією Державного агентства з інвестицій та управління національними проектами України, станом на 28.05.2014 до Держінвестпроекту України надійшло 25 концепцій індустріальних парків. Окрім цього, звернулися більше 30 ініціаторів створення індустріальних парків, з яких 18 подали заяви та відповідні документи для їх включення до Реєстру індустріальних парків [1].

За результатами опрацювання зазначених документів та матеріалів, Держінвестпроектом України направлено на розгляд постійно діючої міжвідомчої комісії при Міністерстві економічного розвитку і торгівлі України 11 концепцій індустріальних парків згідно з Порядком прийняття рішення про включення індустріального (промислового) парку до Реєстру індустріальних (промислових) парків, а також включення до даного реєстру семи із них, а саме: «Долина», «Славута», «Львівський індустріальний парк», «Рясне-2», «Коростень», «Центральний», «Свема» та «Соломоново».

Висновки

Відповідно до положень чинних нормативно-правових актів індустріальні парки є адміністративно-ринковим механізмом, що забезпечують здійснення структурних перетворень та технологічної модернізації економіки України. Формування мережі індустріальних парків дозволить не лише модернізувати виробничі потужності вітчизняних підприємств, а й створити нові робочі місця, забезпечити належну якість продукції, що відповідатиме світовим стандартам якості, здійснити регіональний розвиток саме тих галузей виробництва, що потребують модернізації та розвитку. Саме тому слід відзначити необхідність удосконалення законодавчої бази створення та розвитку індустрі-

альних парків, надавши нормам чинного законодавства не лише декларативного характеру, а й можливість практичного застосування, що створить належні умови для економічного зростання держави.

Список використаних джерел

1. Діяльність Держінвестпроекту України зі створення індустріальних парків в Україні [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrproject.gov.ua>
2. Єгорова О.О. Транкордонні індустріальні парки: зарубіжний досвід і перспективи створення в Україні / О.О. Єгорова // Вісник Дніпропетровського університету. Сер.: Економіка. – 2014. – №22. – С. 120–129.
3. Колганов А.Ю. Інновації щодо створення землекористування індустріальних парків на місцевому рівні / А.Ю. Колганов, І.Г. Колганова // Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. – 2013. – №1–2. – С. 109–114.
4. Молдован О.О. Доцільність запровадження індустріальних парків в Україні / О.О. Молдован // Економіка промисловості. – 2011. – №2–3. – С. 3–9.
5. Про загальні засади створення та функціонування промислових парків: проект Закону України від 05.04.2004 №5363 [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://w1c1.rada.gov.ua>
6. Про індустріальні парки: Закон України від 21.06.2012 №5018–VI [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua>
7. Про порядок включення індустріальних (промислових) парків до Реєстру індустріальних (промислових) парків: Постанова Кабінету Міністрів України від 16.01.2013 №216 [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua>
8. Про порядок затвердження переліків устаткування, обладнання та комплектувальних виробів, матеріалів, що не виробляються в Україні, які не є підакцизними товарами, ввозяться на митну територію України ініціаторами створення індустріальних (промислових) парків – суб'єктами господарювання, керуючими компаніями таких парків для їх облаштування та учасниками індустріальних (промислових) парків для провадження господарської діяльності у межах зазначених парків і які звільняються від оподаткування митом: Постанова Кабінету Міністрів України від 19.06.2013 №558 [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua>
9. Федулова Л.І. Напрями розвитку індустріальних парків щодо реалізації інноваційного потенціалу регіонів України / Л.І. Федулова // Економічні інновації. – 2013. – №53. – С. 296–305.
10. Чорна В.Г. Індустріальні парки в Україні / В.Г. Чорна // Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки. – 2013. – №4. – С. 98–103.
11. Щодо заходів стимулювання створення та функціонування індустріальних парків Україні. Аналітична записка [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/>

УДК. 65.012.1:339.337:635.6

О.В. ВОРОНЧЕНКО,

ст. викладач, Національний університет ДПС України

Зарубіжний досвід функціонування оптового ринку сільськогосподарської продукції

Стаття присвячена вивченю досвіду розвинених країн світу при формуванні оптових ринків сільськогосподарської продукції та визначеню можливостей його застосування з урахуванням умов національної економіки. Ринок повинен стати регіональним аграрно-маркетинговим центром, головною метою якого є формування ефективного, прозорого